

Verlag Ministry of Jazz

NTK TICKETS EN INFO | WWW.NTK.NL | 0900-9203 (06.48774pm) SENF

Inleiding

In 2020 is er voor het eerst in het 75-jarig bestaan van de Dutch Swing College (DSC) besloten om subsidie aan te vragen. De duizenden concerten die onze band sinds 1945 heeft gespeeld hebben we altijd kunnen financieren met de uitkoopsommen van de theaters en concertzalen. Ons ambitieuze project Ministry of Jazz had echter zonder aanvullende financiering nooit verwezenlijkt kunnen worden. Dat zowel de publieke- als de private fondsen onze aanvragen hebben gehonoreerd was enorm motiverend en een serieuze erkenning van de rijke en lange geschiedenis van onze band. Met al deze bijdrages hebben we een prachtig project kunnen neerzetten waarmee de DSC een spannende nieuwe weg is ingeslagen.

Corona

In tegenstelling tot veel projecten van onze collega's hebben we het hele project integraal volgens de oorspronkelijke planning kunnen uitvoeren. We hebben hier enorm geluk mee gehad. Kort op de laatste lockdown met in het land nog vele besmettingen met de omikron variant van het coronavirus zijn we eigenlijk dor het oog van de naald gekropen. Niemand van de crew en cast is besmet geraakt, de buitenlandse gasten mochten allemaal naar Nederland afreizen en slechts één voorstelling werd afgelast. Helaas drukte corona toch zijn stempel op het project. De buitenlandse musici liepen met mondkapjes op om het risico op besmetting te verkleinen waardoor ze in Nederland in quarantaine zouden moeten verblijven. Er is veel getest onder de musici en de andere medewerkers. De publieksopkomst viel tegen. Dat was wel in lijn met de ervaringen die in de hele sector werden opgedaan.

Het project

Ministry of Jazz is geïnspireerd door de rijkdom en diversiteit van de traditionele jazzstijl (*Classic Jazz*) die sinds 1945 door de Dutch Swing College Band in Europa op de kaart is gezet. Met toonaangevende musici

uit Japan, Thailand en de Verenigde Staten is de ontwikkeling van deze traditionele jazzstijl opnieuw belicht.

In een theatrale setting kwamen publiek, musici, internationale ontmoetingen, studenten en vormgeving samen. De uitkomst: *Classic Jazz* is weer een bron van muzikale inspiratie geworden.

De muziek

Om de invloed van de Dutch Swing College Band op de jazzgeschiedenis te illustreren is gekozen voor het spelen van hits uit de meer dan 75-jarige geschiedenis van het orkest. Daarnaast stonden originele DSC-composities uit het verleden (*Way down Yonder in New Orleans, High Society, Tiger Rag*) en hedendaagse composities van Menno Daams op het repertoire (*Dog House Blues, March of The Indians, 2020 Rag*). En niet te vergeten de composities ingebracht door de gastsolisten waaronder *Just a closer Walk With Thee, When you're Smiling, Pagoda, Love in Spring* en *Path in Forest*.

De Gasten

De interactie tussen de gastsolisten en de band is goed gelukt, met name die met de twee Amerikanen sprong eruit vanwege hun uitermate authentieke New Orleans 'kick' Drummer **Adonis Rose** gebruikt verschillende ritmische patronen die door elkaar heen worden gespeeld op een lossere maar wel gestructureerde manier. Een heel andere benadering dan die van zijn Europeesche collega's. De drummer is in de New Orleans jazz niet alleen een "timekeeper" maar fungeert als de muzikale motor van de

band. De samenwerking met bassist **Adrie Braat** en gitarist **Peter Kanters** van de DSC leverde veel wederzijdse beïnvloeding op.

Trompettist **Leroy Jones** daagde de DSC trompettist **Keesjan Hoogeboom** uit met andere kleuren, frasering en interpretatie die veel losser was dan de speelwijze van Keesjan. Hij speelde minder vanuit de techniek gedacht maar met een smaakvolle notenkeus en wist een samenhangend verhaal met een grote spanningsboog neer te zetten.

De slot tune van het programma werd gespeeld met twee drummers. Adonis gebruikte hiervoor slechts een tamboerijn maar het was fascinerend te horen wat hij uit zo'n simpel instrument kan halen en hoe hij de het stuk daarmee een enorme *groove* kan geven.

De Thaise saxofonist **Pathorn Srikaranonda** speelde een compositie van de voormalige Thaise koning en Jazzfan Bhumibol maar ook een lied van zijn vader dat werd gearrangeerd door Menno Daams. Pathorn gebruikte hiervoor een traditioneel Thais blaasinstrument.

Omdat dit instrument een andere stemming heeft dan onze Westerse instrumenten gaf dit een heel aparte klankkleur.

Aan de andere kant wordt er ook in de Jazzmuziek volop gebruik gemaakt van *blue notes*, noten die tegen de Westerse stemming aanschuren.

Daams heeft zijn arrangement voor dit lied goed gebruik gemaakt van de mogelijkheden van deze combinatie.

De Japanse klarinettist **Eiji Hanaoka** had juist een hele rechtlijnige benadering van de classic jazz, in die zin was zijn bijdrage minder inspirerend dan die van de andere gasten maar gaf wel inzicht in de richting waarin de Japanse Classic Jazz zich heeft ontwikkeld.

Wel leverden de drie extra blazers veel meer klankkleur mogelijkheden op. Normaal heeft de DSC slechts één rietblazer (David Lukács) maar met Pathorn en Eiji waren er ineens meerdere combinaties mogelijk zoals bijvoorbeeld baritonsax met twee klarinetten.

Artistiek

Arrangeur **Menno Daams** heeft niet zijn eigen stempel op de arrangementen van de stukken gedrukt maar zorgde er juist voor dat ze recht deden aan de individuele kwaliteiten van alle gastsolisten. Ook de door hen ingebrachte stukken wist hij met groot respect voor de muziek goed in te bedden in het totale programma.

Ook maakte hij efficiënt gebruik van de extra instrumenten die de gastsolisten aan de bezetting toevoegden. Zijn arrangementen boden veel ruimte voor de collectieve improvisaties waar Classic Jazz over gaat.

Daams verzorgde ook toegankelijke en zeer informatieve inleidingen waarin hij dieper inging op de ontstaansgeschiedenis van de Classic Jazz.

Gebruik makend van beeld- en geluidsfragmenten wist hij zijn verhaal op een prettige en humoristische manier te brengen.

Regisseur **Jordan Tuinman** had in de hectische coronaperiode een andere opdracht aangenomen. Hij werd op aanraden van decorontwerper **Durante van Kuijk** vervangen door **Hendrik Walther**. Zijn ervaring met opera en ensemble muziek maakte hem tot de juiste man voor deze klus. Hij leverde zeer oorspronkelijke ideeën die hij met Durante nader heeft uitgewerkt. Juist zijn onconventionele manier van werken was een onverwachte en zeer inspirerende toevoeging aan dit project.

Hij zag het als zijn opdracht om het 75-jarig bestaan van de DSC te combineren met de geschiedenis en ontwikkeling van de Classic Jazz met de vier steden van de gastsolisten en de DSC als rode draad. Hij bedacht hiervoor een soort carrousel, een draaischijf die uit 4 delen bestond met daarop maquettes van Den Haag, New Orleans, Tokio en Bangkok.

Op deze witte maquettes werden ter plekke uitgekozen beelden geprojecteerd die vervolgens weer op video werden opgenomen en op hun beurt getoond op een groot scherm achter de musici. Het geheel kreeg hierdoor een filmisch karakter dat recht deed aan de missie van dit project, namelijk om de geschiedenis en ontwikkeling van de Classic Jazz te presenteren.

Presentator **Koen Schouten** introduceerde alle gastsolisten. Met toepasselijke anekdotes over zowel de DSC als de gastsolisten- zoals uit de beginperiode van de DSC toen er vanwege WO II geen jazz gespeeld mocht worden -wist hij met een flinke dosis humor het programma aan elkaar te praten.

Met gerichte vragen aan de gastsolisten plaatste hij ze in het juiste perspectief binnen het totale programma. Koen als presentator en interviewer was voor de communicatie met het publiek en de samenhang in het programma uiterst waardevol.

Durante van Kuijk verzamelde alle beelden die voor de projecties zijn gebruikt. Deze werden tijdens de voorstellingen interactief toegepast op zo'n manier dat ze aansloten op de improvisaties van de musici. Daarnaast heeft hij het lichtontwerp uitgedacht. **Myriame van Capelleveen** heeft hier vervolgens een lichtplan mee gemaakt. De live videoprojectie werd uitgevoerd door **Daan Gijzen** een jonge videast die hiervoor in een aantal projecten al met regisseur Hendrik Walther heeft samengewerkt. Daan is een jonge theatermaker met ervaring in het creëren van effectieve en efficiënte conceptuele kunst, prototyping en realtime AR.

Myriame verzorgde het licht en de vaste geluidsman van de DSC **Bas Meijer** completeerde de technische crew. Een heel fijne ploeg die zeer toegewijd de voorstelling technisch in goede banen heeft geleid.

Vermeldenswaardig is nog dat de Thaise ambassadeur een openingswoord heeft gegeven tijdens de laatste voorstelling in de Rijswijkse schouwburg. Op die manier accentueerde hij de culturele samenwerking tussen de beide landen.

Educatie

Op de conservatoria van Amsterdam en Utrecht zijn workshops gegeven door beide Amerikanen. In Monnickendam is er een workshop gegeven voor lokale amateurmusici en belangstellenden. Op de muziekschool Amsterdam is er voor de jeugd jazzafdeling met alle gasten en de DSC een clinic gegeven.

De jonge spelers werden onderverdeeld in vier ensembles. De workshopsleiders (onze gastsolisten en een aantal DSC-leden) rouleerden tussen deze ensembles waardoor de spelers enorm gemotiveerd en geïnspireerd raakten. Dit kwam met name tot uiting in het concert dat alle vier de ensembles aan het eind van de middag samen met alle professionals hebben gegeven.

In Utrecht waren het voornamelijk slagwerkers die de workshops hebben gevolgd. Zijn waren onder de indruk van Adonis' kwaliteiten als workshopleider en slagwerker.

De communicatie met de conservatoria verliep niet soepel. Rotterdam werd op het laatste moment afgezegd tot grote spijt van hun slagwerkafdeling. Jammer want de workshops die wel doorgingen waren een groot succes.

In Amsterdam stond het podium op een gegeven moment vol met de hele trompetsectie. Mooi om te zien dat de Classic Jazz zijn impact heeft niet alleen op de conservatoriumleerlingen maar ook op de amateurmusici. Het imago van de Classic Jazz is vaak een beetje stoffig. Goed om niet alleen tijdens de voorstellingen maar ook in de workshops te laten horen dat dit cliché allesbehalve recht doet aan de rijkdom en de complexiteit van dit genre. Met name de collectieve improvisaties vereisen hele andere vaardigheden dan gebruikelijk in andere Jazzgenres.

Programma

Het oorspronkelijke idee dat er drie blokken gespeeld zouden worden, een set DSC, een set met de gastsolisten en een collectieve set is in grote lijnen intact gebleven met dien verstande dat er een pauze was die halverwege het gastsolistenblok plaatsvond. De voorstellingen hadden allemaal dezelfde opbouw. In de tryout bleek het programma te lang waardoor er een aantal stukken moesten sneuvelen. Helaas moest ook de Jazzy Night Out worden geschrapt. De theaters durfden dit nog niet aan zo kort op de lockdown en met de hoge besmettingsgraad van het coronavirus.

Publiek

Drie weken voor de première werd pas bekend dat de zaalcapaciteit werd verhoogd. Het publiek liet het voor een groot deel afweten zoals ook voor vele andere concerten en voorstellingen in het land het geval was. Voor het laatste concert in Rijswijk is een last minute goedkope ticket actie opgezet. Dat heeft zeker geholpen voor een betere zaalbezetting.

Helaas was de samenwerking met de Lindyhop dansgroepen niet realistisch omdat zij niet meer actief waren na twee jaar corona.

Een van de doelen van dit project was het bereiken van een jonger publiek. Het afzeggen van de samenwerking met de Lindyhop dansgroepen was wat dat betreft een streep door de rekening. Een aantal concerten (Rijswijk, Bimhuis, Muziekschool Amsterdam) werden goed bezocht door een jongere generatie. De eerste vanwege een goedkope ticket actie, de andere twee omdat het geen theaterzalen zijn, waardoor ze een ander publiek trekken.

Het publiek was unaniem laaiend enthousiast. Keer op keer kregen we staande ovaties ondanks de soms geringe opkomst. De clubopstelling die sommige theaters hebben toegepast droeg bij aan de sfeer. De

introdactie van Menno Daams werd zeer gewaardeerd en verhoogde het begrip voor het programma. De gebruikelijke *meet & greet* in de DSC stand moest helaas vanwege corona deze tour achterwege blijven. In totaal hebben 2.148 mensen de voorstelling bezocht. Het gemiddelde per voorstelling komt daarmee op 153.

Publiciteit

Er zijn flyers en affiches gemaakt, een persbericht de deur uit gegaan, veel contact geweest met alle podia, een speciale trailer gemaakt, veel reuring veroorzaakt op social media ook op individueel niveau. Helaas was het lastig op te boksen tegen de tendens na de laatste lockdown dat het publiek nog uiterst voorzichtig was om de theaters te bezoeken.

Evaluatie

De samenwerking met de gastsolisten was uitstekend. Het werd in korte tijd een hechte groep. Artistiek gezien groeide de voorstelling naarmate de tournee vorderde. De solisten zelf gaven aan een geweldige tijd te hebben gehad in Nederland. Voor de leden van de DSC had dit project een duidelijke meerwaarde. Het samenspel met de gastmusici was zeer inspirerend en werkte heel goed voor de focus op de muziek. Ook was het verfrissend om eens met andere oren naar de eigen muziek te luisteren. De toevoeging van video, decor en licht plaatsten de muziek in een breder kader. Dat had een duidelijke weerslag op de musici. Het gaf een ander soort focus, alsof de muziek naar een hoger plan werd getild. Wat ons betreft smaakt het naar meer!

Achteraf gezien was het programma voor het publiek aan de lange kant.

De introductie voorafgaand aan de voorstellingen moet in de toekomst beter gecommuniceerd worden met de podia. Hetzij een uur voor aanvang van het programma en liefst in een aparte zaal of foyer. Kort op het optreden werkt niet want dan wordt de zit te lang voor het publiek.

Helaas is het niet gelukt de schrijvende pers te interesseren voor ons project ondanks de vele pogingen hiertoe waaronder het versturen van persberichten. Wel hebben er diverse interviews vooraf plaatsgevonden.

Er is een professionele registratie gemaakt van de laatste voorstelling in Rijswijk.

Toekomst

Het project was dermate succesvol dat we serieus overwegen om in april 2024 een reprise te organiseren. Het programma zou dan wel iets ingekort gaan worden maar verder grotendeels met dezelfde opzet. Het werken met een presentator is een ander aspect dat uitstekend bevallen is. Ook voor de reguliere concerten zal deze optie gebruikt gaan worden. Menno Daams zal zeker arrangementen blijven schrijven, ook voor toekomstige projecten.

Adrie Braat, 1 augustus, Monnickendam

